

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Haasio, A. 2019. Kaikesta on voitava puhua. Ilkka 2.8.2019, 16.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Kaikesta on voitava puhua

Kolumni

Historia on sankareita ja urotekoja, isänmaallisten miesten ja naisten uhrautuneisuutta. Se on talvisodan henkeä, suomalaista sisua ja peräänantamattomuutta. Toki, mutta historia on paljon muutakin. Se ei ole vain sankareita ja urotekoja, valtiollisia tapahtumia ja vuosilukuja.

Sankareille voidaan pystyttää patsaita ja rakentaa monumentteja. Historia on kuitenkin liian usein sankareiden ja voittajien historiaa. Kun historiaa kirjoitetaan, ei arkojakaan asioita saa unohtaa. Niistä pitää puhua avoimesti, sillä jokaisella kansalla on myös pimeät hetkensä.

Kaikkialla on tapahtunut asioita, joista ei voi olla ylpeä. Historiantutkimuksen tulee kertoa totuudenmukaisesti tutkimukseen perustuen myös näistä kansakunnan mustista hetkistä.

Tuntuu kuitenkin siltä, että jotkut asiat ovat edelleen joillekin kansalaisille liian arkoja tutkimuskohteita.

Kansallisarkisto toteutti alkuvuodesta selvityksen suomalaisen SS-miesten osallistumisesta siviilien, sotavankien ja juutalaisten surmaamisiin vuosina 1941-1943. Tutkimuksesta kävi ilmi, että myös suomalaiset SS-miehet olivat mitä

Ari Haasio

Filosofian tohtori ja SeAMK:in yliopettaja

Ihminen on inhimillinen ja historia on ihmisen historiaa. Ja inhimillisyyden perusta on humanismi, ihmisarvon kunnioittaminen.

todennäköisimmin mukana Saksan armeijan siviileihin ja juutalaisiin kohdistamissa julmuuksissa. Jokin aika sitten ilmestyi myös Atso Haapasen tutkimus Suomen sotavankileirit 1939-1944, jossa on selvitetty neuvostovankeihin kohdistuneita julmuuksia Suomessa.

Kumpikin laadukas tutkimus aiheutti välittömästi paheksuntaa, jopa suuttumusta. On syytä ihmetellä miksi. Kyse on tieteellisistä tutkimuksista, joissa on analyttisesti kerrottu kansalaissodan ja toisen maailmansodan tapahtumista. Nyt pääosassa eivät kuitenkaan ole uro-

teot vaan inhimillinen kärsimys ja ne ylilyönnit ja kyseenalaiset teot, joihin vaikeina aikoina on sorruttu.

Ennen muuta siviileihin kohdistuneita väkivallantekoja ei voi perustella millään tavoin. Epäinhimillinen kohtelu, julmuudet ja veriteot ovat aina tuomittavia, myös vankileireillä. Sankarin viitta on helppo pukea, mutta virheistä ei saa vaieta.

Jos ja kun suomalaiset SS-miehet tekivät juutalaisiin ja muihin siviileihin kohdistuvia hirmutekoja, se on sanottava ja tunnustettava. Niin tekee rehelliseen ja puolueettomaan tutkimukseen nojautuva historiankirjoitus. Meidän on tunnustettava myös ne ikävät asiat, jotka ovat osa historiaamme.

Historia opettaa, sanotaan. Siksi sen tulisi kertoa tasapuolisesti niistä saavutuksista ja virheistä, joita olemme tehneet.

Ihminen on inhimillinen ja historia on ihmisen historiaa. Ja inhimillisyyden perusta on humanismi, ihmisarvon kunnioittaminen. Jos sitä on rikottu, se on tuotava rehellisesti esiin mitään kaunistelematta, mitään salaamatta. Se on totuudenmukaista, tieteellistä historiankirjoitusta.